

Amaç ve Kapsam: SÜREK Alevilik - Bektaşilik ve Kültür Araştırmaları Dergisi'nin amacı, başta Alevilik-Bektaşilik olmak üzere çağdaş kültür bilimleri alanında yüksek akademik standartlarda disiplinlerarası çalışmalarla bilimsel bilgi birikimine katkı sağlamak, mevcut birikimi revize etmek, global bir perspektifle özgür bilimsel düşünce gücünü desteklemek, sorunsalları derinleştirmek, sivil toplum örgütleri, meslek kuruluşları ve araştırmacıların ulusal ve uluslararası düzeyde gelişimlerine yardımcı olmak, Alevilik-Bektaşilik ve kültürel araştırmalar alanındaki gelişmeleri takip etmek ve bu alanlarda akademik kaynak oluşturarak çalışmalarını görünür kılmaya ve yaygınlaştırmaktır.

Dergide, başta Alevilik-Bektaşilik araştırmaları olmak üzere sosyal bilimlerin tüm alanlarıyla ilgili, kültürel araştırmalar çerçevesinde disiplinlerarası, özgün bilimsel çalışmalar yayımlanmaktadır. Alevilik-Bektaşilikle ilgili kültür bilimleri alanında araştırma, olgu sunumu, derleme, tezden yayın, çeviri, aktarma, kitap incelemesi türünden çalışmaları; yine bu alanda bilimsel yayınlar üzerine yapılan incelemeleri yayımlar. Dergi, Alevilik-Bektaşilik kültür bilimleri kesişiminde, kapsam olarak uluslararası ve yerel nitelikteki akademik tartışmaları içeren özgün ve eleştirel katkıları beklemektedir. Kültür bilimleri dairesinde geleneksel sanatlar, halk hayatı, edebiyat, kültür tarihi, maddi kültür çalışmaları, performans çalışmaları, anlatılar, kent-köy kültürü, çevrimiçi topluluklar, gelenekler derginin ilgilendiği konuları kapsamaktadır. Özellikle Alevilik-Bektaşilik çerçevesinde inanç, yaşam tarzları, ocaklar, ritüel, kutsal mekân, kült vb. konuları ise derginin odak noktasını oluşturmaktadır.

SÜREK Alevilik - Bektaşilik ve Kültür Araştırmaları Dergisi, ulusal hakemli dergi statüsünde yılda iki kez yayımlanmaktadır.

Telif Hakkı: Dergide yayımlandıktan sonra, yayımlanan yazıların telif hakkı Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Hacı Bektaş Veli Araştırma ve Uygulama Enstitüsü'ne aittir. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Hacı Bektaş Veli Araştırma ve Uygulama Enstitüsü'nün yazılı izni olmaksızın dergide yayımlanan hiçbir materyal herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz, fotokopi veya taksir edilemez. Dergide yayımlanan yazıların bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

Yazışma ve Abonelik Adresi: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Hacı Bektaş Veli Araştırma ve Uygulama Enstitüsü Müdürlüğü, Nevşehir, TÜRKİYE
Tel: +90 384 228 10 00
e-posta: surekdergi@nevsehir.edu.tr

Aim and Scope: The aim of SUREK Journal of Alevism-Bektashism and Cultural Studies is to contribute to the scientific knowledge with interdisciplinary studies at high academic standards in the field of contemporary cultural sciences, especially Alevism-Bektashism, to revise the existing knowledge, to support the power of free scientific thought with a global perspective, to deepen the problematics, to assist the development of social organizations, professional organizations and researchers at national and international levels, to follow the developments in the field of Alevism-Bektashism and cultural research, and to make visible and disseminate studies by creating academic resources in these fields.

The journal publishes interdisciplinary, original scientific studies within the framework of cultural research on all fields of social sciences, especially Alevism-Bektasism research. Studies such as research, case presentation, compilation, thesis publication, translation, transfer and book review in the field of cultural sciences related to Alevism-Bektashism; It also publishes reviews of scientific publications in this field. The journal expects original and critical contributions at the intersection of Alevism-Bektashism cultural sciences, including international and local academic discussions in scope. Within the scope of cultural sciences, traditional arts, folk life, literature, cultural history, material culture studies, performance studies, narratives, urban-village culture, online communities, traditions cover the topics the journal is interested in. Especially within the framework of Alevism-Bektasism, beliefs, lifestyles, hearths, rituals, sacred places, cults, etc. The topics constitute the focus of the journal.

SUREK Journal of Alevism – Bektasism and Cultural Studies is a national peer-reviewed journal published biannually.

Copyright: After publication, the copyrights of articles belong to Nevşehir Hacı Bektaş Veli University Hacı Bektaş Veli Research and Application Institute. No material published in this journal may be reproduced, stored, transmitted or disseminated in any forms or by any means without obtaining written permission from Nevşehir Hacı Bektaş Veli University Hacı Bektaş Veli Research and Application Institute. Legal and scientific responsibility for articles belongs to the authors themselves.

Correspondence and Subscription Address: Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Hacı Bektaş Veli Research and Application Institute, Nevşehir, TURKEY

Tel: +90 384 228 10 00

e-mail: surekdergi@nevsehir.edu.tr

TAKDİM

Türkiye'nin Alevilik-Bektaşilik araştırmalarıyla ilgili "Araştırma ve Uygulama Enstitüsü"ne sahip ilk üniversitesi olan Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi; kurulduğu günden bu yana üniversite-halk bütünleşmesi içerisinde doğal ve kültürel mirası ile birlikte gelişimi amaçlamaktadır. İsmi aldığı Hacı Bektaş Veli'nin evrensel kültür mirasını bilimsel açıdan ortaya koyarak sözlü ve yazılı kaynakların envanterinin çıkarılması, arşivlenmesi ve gelecek kuşaklara aktarımının sağlanması amacıyla bünyesinde bulunan Enstitü aracılığıyla çeşitli kuramlar çerçevesinde çok boyutlu bilimsel ve kültürel çalışmalar gerçekleştirmektedir.

Bilindiği üzere, Horasan Erenleri'nden dostluk ve sevgi elçisi Hünkâr Hacı Bektaş Veli; Pir-i Türkistan Hoca Ahmet Yesevî'nin Türkistan'da yakmış olduğu insan sevgisi, dostluk, hoşgörü ve yardımlaşma çırağını Anadolu'ya taşıyarak değerler ve öğretilerle Anadolu'yu imar eden gönül erenlerindedir. Lokman Perende vasıtasıyla Ahmet Yesevî gibi büyük bir mutasavvıfın manevî ocağında İslam'ın ahlakî düsturlarını özümsemiş ve bu ocaktan aldığı feyzi etrafına yaymış, bilge kişiliğiyle Anadolu'nun inanç ve kültürel yaşamına damgasını vurmuştur. Günümüzde Nevşehir'imizin Hacıbektaş ilçesinde (Sulucakarahöyük) kurduğu dergâhında, dervişleri ve gönüldaşları ile insan-ı kâmil yolunda hizmete başlamıştır. O, insanlığa; Hakk'a teslimiyetin, kendini bilmenin, sorumluluk bilincinin, samimiyetin, sevginin, hoşgörünün, çalışmanın, paylaşmanın, birlik ve beraberliğin, bütün yaratılmışlara aynı nazarla bakmanın erdemlerini bizzat yaşayarak anlatmıştır. Dergâhta, mürşitlik görevini sürdürürken bölgedeki gayrimüslimlerin İslam'a yönelmelerini ve Türklerin ise İslam'ın ahlakî değerlerine teveccüh etmeleri gerektiğini vurgulamıştır. Sarı Saltuk gibi yetiştirdiği birçok halifeyle Anadolu ve Balkanların sosyal, kültürel ve manevî anlamda gelişmesini sağlamış, Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşması sürecine katkı sunmuştur. XIII. yüzyılda, siyasi - sosyal çalkantılara karşı öğretisi ve felsefesiyle uzlaşma ve barış ortamını tesis etmiştir. Bu köklü bağlar, günümüzde de yakın ve uzak coğrafyalarda etkisini sürdürmektedir. Söz konusu bu etkinin önemli bir göstergesi olan Hünkâr'ın sözleri, "Gelin canlar bir olalım.", "Bir olalım, iri olalım, diri olalım." çağrılarıyla toplumsal bütünleşmeye; "Ara, bul.", "İlimden gidilmeyen yolun sonu karanlıktır." mesajıyla ilime; "Eline, diline, beline sahip ol!" nasihatıyla de sosyal kontrole katkı sağlamıştır.

Başta Alevilik-Bektaşilik araştırmaları olmak üzere, Hacı Bektaş Veli ve Kapadokya'nın kültürel mirasının zenginliğinin ortaya çıkarılması sorumlğunun ve misyonunun bir neticesi olarak vücut bulan "SÜREK Alevilik – Bektaşilik ve Kültür Araştırmaları Dergisi" adlı süreli yayının inanç tarihinin odak noktalarından ve temel dinamiklerinden olan gönül eri Hacı Bektaş Veli'nin her geçen yıl birikerek çoğalan, zenginleşen mirasının ortaya çıkarılması, korunması, yaşatılması ve aktarılması amacıyla literatüre kazandırılmıştır. Bu ve bunun gibi kitap, sempozyum, proje gibi etkinliklerle üniversite ile birlikte mesafe kat eden Hacı Bektaş Veli Araştırma ve Uygulama Enstitüsü, Hacı Bektaş Veli'nin kültürel mirası üzerinden Alevi-Bektaşî belleğinin inşasına katkı sunmaktadır. Bu amaçla UNESCO tarafından 2021 yılının 'Hacı Bektaş Veli Anma Yılı' ilan edilmesi münasebetiyle 'Hünkâr Hacı Bektaş Veli'nin Vefatının 750. Yılı' anma etkinlikleri kapsamında Türk Tarih Kurumu iş birliğinde 'Hünkâr Hacı Bektaş Veli Sempozyumu ve Anma Etkinliği' düzenlenmiş, '750. Yıl Dönümünde Hünkâr Hacı Bektaş Veli' paneller serisi gerçekleştirilmiş, '750. Yıl Hünkâr Hacı Bektaş Veli Anma ve Armağan Kitabı' yayınlanmıştır.

Geçmiş dönemlerde gerçekleştirilen Hacı Bektaş Veli ve Alevilik - Bektaşilik Araştırmaları Çalıştayı, II. Uluslararası Hacı Bektaş Veli Hoşgörü ve Barış Sempozyumu, Hacıbektaş Gençlik Kampı, Uluslararası Tasavvuf Sempozyumu, Ehl-i Beyt'in Yasında Muharrem Lokması, Bâtînlilik ve Alevilik İlişkisi Paneli, Hacı Bektaş Veli'yi Anma ve Kültür Sanat Etkinlikleri, Alevi-Bektaşî Ritüeli Semah'ın Güncel Durumu, "Kültürel Dönüşümler İçerisinde İnançların Yeri" konulu konferans, "Umman-ı Aşk: Hünkâr Hacı Bektaş Veli'nin Yolu" adlı etkinlik, Aleviliğin Güncel Sorunları Paneli, Kapadokya Doğal, Jeolojik ve Kültürel Miras Çalıştayı gibi yayın ve etkinlikleri dikkat çeken faaliyetlerden bazılarıdır.

Bunların yanı sıra dolaylı bir şekilde Hacı Bektaş Veli ve dergâhını ele alan II. Uluslararası Nevşehir Tarih ve Kültür Sempozyumu, II. Uluslararası Türk Kültürü Araştırmaları Sempozyumu, Uluslararası Nevşehir Tarih ve Kültür Sempozyumu, Nevşehir Halk Kültürü Araştırmaları-I adlı yayınlar ve etkinlikler; okurlarla, araştırmacılarla ve halkla buluşturulmuştur. Dahası üniversitemizin, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından 'Doğal ve Kültürel Miras Turizmi' ihtisas üniversitesi olarak ilan edilmesinin akabinde; bölge dinamiklerine uygun, yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası paydaşlarımızla iş birliği içinde İhtisaslaşma Koordinatörlüğümüz aracılığıyla Hacı Bektaş Veli'nin mirasını temel alan bilimsel ve kültürel çalışmaların gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Elinizdeki derginin de somut çıktılarında olduğu süreç, "Geleneksel Bağlamında Sultan Nevruz Cemi: İcra ve Bilim" etkinliği ile başlamış olup Hacı Bektaş Veli

ve dergâhını konu edinen “Kültürel Miras Tarihi ve Kültürel Bellek Dergisi”, “Doğal ve Kültürel Miras Turizmi İhtisaslaşma Stratejisi ve Yol Haritası” ve yazım süreci tamamlanma aşamasına gelen “Serçeşme’den Katreler; Temel Değerler Bağlamında Hacı Bektaş Veli ve Özlü Sözleri” kitap çalışması gibi birçok yayın, proje ve etkinliklerle sürekliliğinin sağlanması planlanmaktadır.

Bu ifadelerle birlikte ilk sayısını çıkarma mutluluğunu yaşadığımız “SÜREK Alevilik – Bektaşilik ve Kültür Araştırmaları Dergisi” kısaca SÜREK Dergisi’nin adıyla müsemma olacak şekilde uzun yıllar sürececek bir yayın hayatına sahip olmasını temenni ederim. Alevilik - Bektaşilik araştırmalarında etkin bir rol üstlenerek bilim camiasında hatırlı bir yer sahip olacağına inancımı aktarıırken başta editör kurulu olmak üzere derginin yayınlanmasında emeği geçen herkese teşekkürlerimi sunarım.

Prof. Dr. Semih AKTEKİN

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Rektörü

RECTOR'S LETTER

Nevsehir Hacı Bektas Veli University, which is the first university in Turkey to have a “Research and Application Institute” related to Alevism-Bektasism research, aims to develop together with its natural and cultural heritage within the university-public integration since its establishment. It carries out multidimensional scientific and cultural studies within the framework of various theories through its Institute in order to scientifically reveal the universal cultural heritage of Hacı Bektas Veli, from which it takes its name, to inventory, archive and transfer oral and written sources to future generations.

As it is known, Hünkar Hacı Bektaş Veli, the ambassador of friendship and love from Khorasan, is one of the heroes of the heart who built Anatolia with values and teachings by carrying the fire of human love, friendship, tolerance and solidarity that Pir-i Turkistan Hoca Ahmet Yesevi lit in Turkistan to Anatolia. Through Lokman Perende, he absorbed the moral principles of Islam in the spiritual “ocak” of a great Sufi like Ahmet Yesevi and spread the inspiration he received from this “ocak” around him, leaving his mark on the belief and cultural life of Anatolia with his wise personality. Today, in the lodge he established in Hacıbektas district (Sulucakarahöyük) of Nevsehir, he started to serve on the path of the human being with his dervishes and volunteers. He explained to humanity the virtues of submission to God, self-knowledge, sense of responsibility, sincerity, love, tolerance, work, sharing, unity and solidarity, and looking at all creatures with the same eye. In the dervish lodge, he emphasized that non-Muslims in the region should turn to Islam and Turks should turn to the moral values of Islam. He ensured the social, cultural and spiritual development of Anatolia and the Balkans with the many caliphs he raised, such as Sari Saltuk, and contributed to the process of Turkification and Islamization of Anatolia. In the eighteenth century, he established an environment of reconciliation and peace with his teaching and philosophy against political and social turmoil. These deep-rooted ties continue to influence geographies near and far today. The words of Hünkar, which are an important indicator of this effect, contributed to social integration with the calls of “Come, let us be one”, “Let us be one, let us be one, let us be alive”; to knowledge with the message of “Seek, find”, “The path without knowledge ends in darkness”; and to social control with the advice of “Keep your hand, your tongue, your waist!”.

The periodical “SUREK Journal of Alevism - Bektashism and Culture Research”, which came into being as a result of the responsibility and mission of revealing the richness of the cultural heritage of Hacı Bektas Veli and Cappadocia, especially Alevism-Bektasism researches, has been brought to the literature in order to reveal, protect, preserve, maintain and transfer the enriching heritage of Hacı Bektas Veli, one of the focal points and basic dynamics of the history of faith. Hacı Bektas Veli Research and Application Institute, which has made progress together with the university with activities such as books, symposiums and projects, contributes to the construction of Alevi-Bektasi memory through Hacı Bektas Veli’s cultural heritage. For this purpose, on the occasion of the declaration of 2021 as ‘Hacı Bektas Veli Commemoration Year’ by UNESCO, ‘Hünkar Hacı Bektaş Veli Symposium and Commemoration Event’ was organized in cooperation with the Turkish Historical Society, ‘Hünkar Hacı Bektaş Veli Symposium and Commemoration Event’ was organized within the scope of ‘750th Anniversary of the Death of Hünkar Hacı Bektaş Veli’ commemoration activities, ‘Hünkar Hacı Bektaş Veli Commemoration and Gift Book for the 750th Anniversary’ was published.

Some of the noteworthy publications and events organized in the past periods are Hacı Bektas Veli and Alevism Bektashism Research Workshop, II. International Hacı Bektaş Veli Symposium on Tolerance and Peace, Hacıbektas Youth Camp, International Sufi Symposium, “Lokma” of Muharrem in the Mourning of Ahl-i Beyt, Panel on the Relationship between Bâtînilik and Alevism, Hacı Bektas Veli Commemoration and Culture and Art Events, Current Status of the Alevi-Bektasi Ritual Semah, Conference on “The Place of Beliefs in Cultural Transformations”, “Umman-ı Ask: The Way of Hünkar Hacı Bektaş Veli”, Panel on Current Problems of Alevism, Cappadocia Natural, Geological and Cultural Heritage Workshop are some of the noteworthy activities.

In addition to these, publications and events indirectly dealing with Hacı Bektas Veli and his lodge such as II. International Nevsehir History and Culture Symposium, II. International Turkish Culture Research Symposium, International Nevsehir History and Culture Symposium, Nevsehir Folk Culture Research-I have been brought together with readers, researchers and the public. Moreover, following the declaration of our university as a specialized university of ‘Natural and Cultural Heritage Tourism’ by the Council of Higher Education (YOK); it is aimed to carry out scientific and cultural studies based on Hacı Bektas Veli’s heritage through our Specialization Coordinatorship in cooperation with our local, regional, national and international stakeholders in accordance with the dynamics of the region. The process, of

which this journal is a concrete output, started with the event “Sultan Nowruz Cemi in its Traditional Context: Execution and Science” event, and it is planned to ensure its continuity with many publications, projects and activities such as the “Journal of Cultural Heritage History and Cultural Memory” on Haci Bektas Veli and His Lodge, “Natural and Cultural Heritage Tourism Specialization Strategy and Road Map” and the book work “Katre’s from Serçesme; Haci Bektas Veli and His Sayings in the Context of Core Values”, the writing process of which is nearing completion.

With these statements, I hope that the “SUREK Journal of Alevism - Bektasism and Culture Research”, which we are happy to publish its first issue, will have a publishing life that will last for many years. While expressing my belief that it will have a memorable place in the scientific community by taking an active role in Alevism - Bektasism research, I would like to thank everyone who contributed to the publication of the journal, especially the editorial board.

Prof. Semih AKTEKİN

Rector of Nevsehir Hacı Bektas Veli University

SAHİBİ (OWNER)

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi adına
(on behalf of Nevşehir Hacı Bektaş Veli University)
Prof. Dr. Semih AKTEKİN (Rektör/Rector)

EDİTÖR KURULU (EDITORIAL BOARD)

Baş Editör (Editor in Chief)

Doç. Dr. İlgar BAHARLU

Editörler (Editors)

Dr. Öğr. Üyesi Erdem AKIN
Dr. Öğr. Üyesi Mihriban ARTAN OK

Mizanpaj Editörü (Layout Editor)

Dr. Öğr. Üyesi Erdem AKIN

Dil Editörleri (Language Editors)

İngilizce

Dr. Öğr. Üyesi Bengü AKSU ATAÇ
Doç. Dr. Hüseyin Şevket Çağatay ÇAPRAZ

Almanca

Öğr. Gör. Dr. Fatih KARATAŞ

Rusça

Dr. Nadira Turdubai KYZY

Kazak Türkçesi

Dr. Janarbyek ASIMKHAN

Kırgız Türkçesi

Dr. Nadira Turdubai KYZY

Türkmen Türkçesi

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba BAYRAKDARLAR

Uygur Türkçesi

Arş. Gör. Dr. Ebru KILIÇ

Yazı İşleri Müdürü (Responsible Manager)

Remzi KÖÇER

SÜREK Alevilik - Bektaşilik ve Kültür Araştırmaları Dergisi yılda iki kez yayımlanan ulusal hakemli bir dergidir. Yayın dili Türkiye Türkçesi, çağdaş Türk lehçeleri, İngilizce, Almanca ve Rusça'dır. Derginin kapsamı sosyal ve beşerî bilimlerdir. Dergide en az iki hakemin görev aldığı çift taraflı kör hakemlik sistemi kullanılmaktadır.

SUREK Journal of Alevism-Bektasism and Cultural Research is a national peerreviewed journal published twice a year. The language of journal is Turkey Turkish, contemporary Turkish dialects, English, German and Russian. The scope of the journal is social sciences and humanities. Double blind peer-review system is used.

Aralık - December
2023

SÜREK
“yol bir sürekin binbir...”
Alevilik - Bektaşilik
ve
Kültür Araştırmaları Dergisi

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
HACI BEKTAŞ VELİ ARAŞTIRMA VE UYGULAMA ENSTİTÜSÜ
SÜREKALEVİLİK – BEKTAŞILIK VE KÜLTÜR ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
E-ISSN: 3023-5529

Web: <http://surekdergi.nevsehir.edu.tr> E-Mail: surekdergi@nevsehir.edu.tr

YAYIN KURULU (EDITORIAL BOARD)

Unvanı - Adı – Soyadı (Title – Name Surname)	Üniversite/Kurum (University - Foundation)
Prof. Dr. / Prof. Abdullah TEMİZKAN	Ege Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Adem ÇATAK	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Adem ÖGER	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Ali İhsan ÖBEK	Trakya Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Ali YAMAN	Abant İzzet Baysal Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Ayşe KAYAPINAR	Milli Savunma Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Cahit TELCİ	İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi / University
Prof. Dr./ Prof. Caner IŞIK	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Cenk GÜRAY	Hacettepe Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Dosay KENJETAY	Ahmet Yesevi Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Ersel ÇAĞLITÜTÜNCİGİL	İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Fuzuli BAYAT	AMEA Folklor Enstitüsü / University
Prof. Dr. / Prof. Gianfranco BRİA	Sapienza Unive rsity of Rome / Üniversitesi
Prof. Dr. / Prof. Halil İbrahim ŞAHİN	Balıkesir Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Haşim ŞAHİN	Anadolu Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. İlkey ŞAHİN	Erciyes Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Janos SÍPOS	Beşeri Bilimler Araştırma Merkezi Müzikoloji Enstitüsü
Prof. Dr. / Prof. Kadyraly KONKOBAEV	Manas Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Levent KAYAPINAR	Ankara Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. M. Fatih KÖKSAL	İstanbul Kültür Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. M. Saffet SARIKAYA	Süleyman Demirel Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Markus DRESLER	Leipzig Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Marufjon YOLDASHEV	Özbekistan Devlet Sanat ve Medeniyet Enstitüsü
Prof. Dr. / Prof. Mehmet AÇA	Marmara Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Mehmet ÇERİBAŞ	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi / University

Prof. Dr. / Prof. Mehmet EROL	Gaziantep Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Mehmet Öcal OĞUZ	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Mesut AYAR	Kırklareli Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Metin EKİCİ	Ege Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Namıg MUSALI	Kastamonu Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Nilgün ÇIBLAK COŞKUN	Mersin Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Ozan YILMAZ	Sakarya Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Ömür CEYLAN	İstanbul Kültür Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Özkul ÇOBANOĞLU	Hacettepe Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Sadullah GÜLTEN	Hacı Bayram Veli Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Tofiq NAJAFLİ	AMEA Folklor Enstitüsü
Doç. Dr. / Assoc. Prof. Ahmet Yılmaz SOYYER	Süleyman Demirel Üniversitesi / University
Doç. Dr. / Assoc. Prof. Aziz ALTI	Munzur Üniversitesi / University
Doç. Dr. / Assoc. Prof. Bülent AKIN	İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi / University
Doç. Dr. / Assoc. Prof. Cem ERDEM	Adam Mickiewicz University / Üniversitesi
Doç. Dr. / Assoc. Prof. Mehmet ERSAL	İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi / University
Doç. Dr. / Assoc. Prof. Mehmet Salih ERPOLAT	Dicle Üniversitesi / University
Doç. Dr. / Assoc. Prof. Metin Ziya KÖSE	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi / University
Doç. Dr. / Assoc. Prof. Mustafa DUMAN	Uşak Üniversitesi / University
Doç. Dr. / Assoc. Prof. Özgür ÇELİK	Ege Üniversitesi / University
Doç. Dr. / Assoc. Prof. Seval EROĞLU	İstanbul Teknik Üniversitesi / University
Doç. Dr. / Assoc. Prof. Tarık DURAN	Belgrad Üniversitesi / University
Doç. Dr. / Assoc. Prof. Volkan ERTİT	Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi / University
Doç. Dr. / Assoc. Prof. Zahide AY	Necmettin Erbakan Üniversitesi / University
Dr. Öğr. Üyesi / Asst. Prof. Hulusi YILMAZ	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi / University
Dr. Öğr. Üyesi / Asst. Prof. İhsan KOLUAÇIK	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi / University
Dr. Öğr. Üyesi / Asst. Prof. Kibar TAŞ	Hacı Bayram Veli Üniversitesi / University
Arş. Gör. / Res. Asst. PhD Didem Gülçin ERDEM KÜK	Pamukkale Üniversitesi / University
Dr. / PhD Bülent KELEŞ	Grundschule Goldbach
Dr. / PhD Erdal KALAYCI	Hıristiyan Kiliseleri Öğretmen Eğitimi Koleji
Dr. / PhD Lukasz PIĄTEK	Adam Mickiewicz University / Üniversitesi

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
HACI BEKTAŞ VELİ ARAŞTIRMA VE UYGULAMA ENSTİTÜSÜ
SÜREK ALEVİLİK – BEKTAŞILIK VE KÜLTÜR ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
E-ISSN: 3023-5529

Web: <http://surekdergi.nevsehir.edu.tr> E-Mail: surekdergi@nevsehir.edu.tr

2023 YILI – ARALIK SAYISI (SAYI:1)
BU SAYININ HAKEM LİSTESİ

Unvanı – Adı Soyadı (Title – Name Surname)	Üniversite - Kurum (University - Foundation)
Prof. Dr. / Prof. Ali YAMAN	Abant İzzet Baysal Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Ayşe ATICI ARAYANCAN	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Faruk DOĞAN	Kırklareli Üniversitesi / University
Prof. Dr. / Prof. Mustafa SARIBIYIK	Gaziantep Üniversitesi / University
Doç. Dr. / Assoc. Prof. Ali Osman ABDURREZZAK	İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi / University
Doç. Dr. / Assoc. Prof. Bünyamin TAŞ	Aksaray Üniversitesi / University
Doç. Dr. / Assoc. Prof. Mehmet ERSAL	İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi / University
Doç. Dr. / Assoc. Prof. Mustafa DUMAN	Uşak Üniversitesi / University
Doç. Dr. / Assoc. Prof. Zahide AY	Necmettin Erbakan Üniversitesi / University
Dr. Öğr. Üyesi / Asst. Prof. Kibar TAŞ	Hacı Bayram Veli Üniversitesi / University
Dr. Öğr. Üyesi / Asst. Prof. Serkan BALCI	Ardahan Üniversitesi / University
Arş. Gör. Dr. / Res. Asst. PhD Didem Gülçin ERDEM KÜK	Pamukkale Üniversitesi / University

İÇİNDEKİLER (CONTENT)

Sayfa/Pages:	Başlık/Title
1-18 Araştırma Research	KUDRET KANDİLİNDEN BU DEME CEM RİTÜELLERİ-I: MİTİK KÖKEN, TEOLOJİK ARKA PLAN VE TASAVVUFİ ZEMİNİYLE GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE ÇERAĞ/DELİL HİZMETİ CEM RITUALS FROM “KUDRET KANDİLİ” TO THIS ERA-I: MYTHICAL ORIGINS, THEOLOGICAL BACKGROUND AND THE SUFI GROUNDS OF THE “ÇERAĞ/DELİL SERVICE” FROM PAST TO PRESENT Bülent AKIN
19-33 Araştırma Research	DÎVÂN-I HÜMÂYÛNUN FETİH HEDEFLERİ ÇERÇEVESİNDE BALKANLAR VE MACARİSTAN’DA İSLAMÎ MEVCUDİYET ISLAMIC PRESENCE IN THE BALKANS AND HUNGARY WITHIN THE FRAMEWORK OF THE SUBLIME PORTE’S [DÎVÂN-I HÜMÂYÛN] CONQUEST GOALS Hüseyin Şevket Çağatay ÇAPRAZ
34-45 Araştırma Research	TÜRKMEN ŞAİRİ MAHTUMKULU FİRÂKÎ’DE EHLİBEYT SEVGİSİ VE ON İKİ İMAM THE LOVE FOR THE AHL AL-BAYT AND TWELVE IMAMS BY THE TURKMEN POET MAGTYMGULY FİRÂKÎ Cem ERDEM
46-56 Araştırma Research	YUNUS EMRE’DE AYRILIK-TERK TEMİ THEME OF SEPARATION-ABANDONMENT IN YUNUS EMRE Seda GEDİK
57-72 Araştırma Research	KİRVELİKLE KURULAN SANAL AKRABALIĞIN KORUYUCULUK İŞLEVİ PROTECTIVE FUNCTION OF FICTIVE KINSHIP ESTABLISHED WITH KIRVELİK Fatoş YALÇINKAYA
73-130 Research Araştırma	BRIDGING CULTURES: SUFI UNDERPINNINGS IN THE HAN KİTAB SCHOOL OF CHINA MA DEXİN’S COMMENTARY ON LIU ZHI’S “NATURE AND PRINCIPLE IN ISLAM” INTRODUCTION AND ANNOTATED ARABIC EDITION KÜLTÜRLER ARASI KÖPRÜ KURMAK: ÇİN HAN KİTAB OKULUNDA TASAVVUFUN ALT YAPILARI MA DEXİN’İN LİU ZHI’NİN “İSLAM’DA TABİAT VE İLKE” ÜZERİNE YORUMU GİRİŞ VE ARAPÇA ANOTASYONLU BASKI SeyyedAmirHossein ASGHARI
TANITMALAR / REVIEWS	
131-136 Tanıtma Review	SADULLAH GÜLTEN (2022). OSMANLI-SAFEVİ KISKACINDA KIZILBAŞLAR: AÇILIN KAPILAR ŞAH’A GİDELİM. İSTANBUL: TİMAŞ YAYINLARI. 222 S. ISBN: 978-605-08-4576-1 SADULLAH GÜLTEN (2022). THE KIZILBASH IN THE OTTOMAN-SAFAVID CLAMPDOWN: OPEN THE GATES AND LET’S GO TO THE SHAH. İSTANBUL: TİMAŞ PUBLISHING HOUSE. 222 P. ISBN: 978-605-08-4576-1 Esra ADANALI
137	2023 YILI HAKEMLERİ 2023 REVIWERS
138-155	YAYIN İLKELERİ VE YAZIM KURALLARI PUBLICATION PRINCIPLES AND WRITING RULES

BAŞ EDITÖR'DEN

Hacı Bektaş Veli Araştırma ve Uygulama Enstitüsü tarafından, Alevi - Bektaşî inancına ve kültürüne bilimsel düzlemde hizmet etmek için okuyuculara sunulan SÜREK Alevilik – Bektaşîlik ve Kültür Araştırmaları Dergisi, akademik araştırmaların uluslararası görünürlüğünün artırılması amacıyla kurulmuştur. İlk sayısını çıkarmanın mutluluğunu yaşadığımız (kısaca) SÜREK Dergisi'nin farklı dizinlerce taranmasını sağlayarak Alevilik – Bektaşîlik araştırmaları alanında güncel konu ve yaklaşımlara yer vermeyi, genç araştırmacıların akademik çalışmalarına uluslararası alanda imkân sunmayı bir misyon ve vizyon olarak kabul etmiş bulunmaktayız.

Bu çerçevede, Alevi – Bektaşî inancı içerisinde yaşam ve kültürdeki değişim ve dönüşümlere bağlı olarak yeni, yaratıcı ve özgün yöntem, yaklaşım, veri, yayın, proje, program ve politikalarla uluslararası bilimsel iş birliğinin ve uzman topluluğunun yetiştirilmesi, etkinleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasının hedeflendiği dergimizin ilk sayısında bilim camiasına ve literatüre katkıda bulunacak değerli araştırmacıların akademik yayınları yer almaktadır. Bu kapsamda altı araştırma makalesine ve bir kitap kritiğine yer verilmiştir.

Dergimizin ilk sayısının ilk makalesi Doç. Dr. Bülent Akın tarafından kaleme alınan “Kudret Kandilinden Bu Deme Cem Ritüelleri-I: Mitik Köken, Teolojik Arka Plan ve Tasavvufî Zeminiyle Geçmişten Günümüze Çerağ/Delil Hizmeti” adlı çalışmada, geleneksel bağlamından kopuk olarak yeniden inşa edilmeye çalışılan cem ritüeli hizmetlerinden çerağ (delil) hizmeti, mit-ritüel-tasavvuf ilişkisi bağlamında geleneksel yapıyla karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Akın, inceleme neticesinde Çerağ (delil) hizmetine dair yeni icra tarzlarının, bu hizmeti mitik kökeninden ve bâtnî anlam dünyasından uzaklaştırmasının ritüelin bir bütün olarak yapısını etkilediği ve icrayı geleneksel bağlamından kopardığı sonucuna varmıştır.

“Dîvân-ı Hümayûnun Fetih Hedefleri Çerçevesinde Balkanlar ve Macaristan'da İslâmî Mevcudiyet” adlı makalede 1354-1683 yılları arasında kalan evre çerçeve alınarak, Balkanlar ile Macaristan'da İslam inancının yer edinme ihtimallerine değinilmiştir. İmparatorluğun bölge milletleri üzerindeki siyasi ve askerî nüfuzunu tespit edebilmek esas yöntem olarak benimsenmiştir. Çalışmada Osmanlı Devleti'nin mevzubahis coğrafyalardaki milletlerin günlük hayatında ne denli vücut bulabildiği, buna mukabil ahalinin Türk yönetimine yaklaşımı ve ortaya çıkan “yan yana yaşama” durumu yansıtılmaya çalışılmıştır.

“Türkmen Şairi Mahtumkulu Firâkî'de Ehlibeyt Sevgisi ve On İki İmam” adlı makalede Erdem, Mahtumkulu'nun eserlerinin Ehlibeyt'e olan bağlılığı, övgüyü ve saygıyı yansıttığını vurgularken şairin Hz. Ali'nin bilgelik, adalet ve ruhani liderlik gibi erdemlerini övmekte ve onu ideal İslâmî lider olarak betimlendiğini ortaya koymuştur. Yazar ayrıca makalede, Ehlibeyt'in ahlaki ve manevi değerlerini Türkmen halkının anlayabileceği bir biçimde dile getirdiğini, eserlerindeki sosyal adalet ve maneviyat vurgularının bir yansıması olarak tezahür ettiğini vurgulamıştır.

“Yunus Emre'de Ayrılık-Terk Temi” adlı makalede Gedik, Yunus Emre'nin hayatında ve beyitlerinde sıkça vurgulanan “ayrılık” kavramı, Allah'tan ayrılmaya anlamıyla ilişkilendirmiştir. “Terk” kavramı ise nefisi/benliği terk, imanı terk, olumsuz duyguları terk, maddî varlığı terk ve dünyayı terk etme kapsamında sınıflandırıp detaylı bir şekilde ele alıp incelemiştir.

Bir diğer makalede ise Yalçınkaya, “Kırvelikle Kurulan Sanal Akrabalığın Koruyuculuk İşlevi” adlı çalışmasıyla akrabalık, sanal akrabalık ve kırvelik terimi açıklanıp, Güneydoğu'da Müslüman (Alevi, Sünni), Hristiyan (Süryani) ve Yezidilerde var olan farklı etnik ve dinî gruplar arasında kan bağı ile kurulmayan sanal akrabalık tiplerinden olan kırvelik bağının toplumsal işlevi üzerinde durmuştur.

Dergimizin uluslararası görünürlük kazanması ve söz konusu görünürlüğün her geçen sayıda artırılması amacıyla ilk sayıdan itibaren azami dikkat gösterilmesi bir yayın politikası olarak belirlenen yabancı dilde gerçekleştirilecek yayınların ilki, SeyedAmirHossein Aşghari'nin “Bridging Cultures Sufi Underpinnings in the Han Kitab School of China Ma Dexin's Commentary on Liu Zhi's “Nature and Principle in Islam” Introduction and Annotated Arabic Edition” başlıklı çalışmasıdır. Yazar çalışmasında kültürler arası kurulan ilişkileri, Çin Han Kitab Okulu'nda tasavvufun alt yapılarını ele almıştır.

Sayının son çalışmasını, Sadullah Gülten'in kaleme aldığı Alevilik-Bektaşîlik araştırmaları alanında güncel yayınlardan olan “Osmanlı-Safevî Kışkırcısında Kızılbaşlar: Açılın Kapılar Şah'a Gidelim” adlı kitabı konu edinen kitap kritiği oluşturmaktadır. Kritiği yapan Esra Adanalı, söz konusu eseri; dil, üslup, kaynakça açısından incelemiş ve bölüm içerikleri hakkında ayrıntılı bilgiler vererek çalışmanın literatürdeki tanınırlığına katkıda bulunmuştur.

Oldukça sınırlı sayılabilecek bir kadroyla fedakârlık içerisinde yayın hayatına başlayan SÜREK Dergisi'nin uzun soluklu bir ilim yolculuğuna çıktığını kabul ederek bu süreçte emeğini esirgemeyen dergi kurullarına teşekkür ederiz. Dergimize bilimsel yazılarını göndererek ilim çerağının yandırılmasında ve yayılmasında bizi vesile kılan değerli yazarlarımıza, kıymetli görüşlerini aktaran hakemlerimize ve dergimize büyük tevccüh göstereceğine inandığımız okurlarımıza şimdiden teşekkürlerimizi sunmak isteriz.

Doç. Dr. İlgar BAHARLU

Baş Editör

SÜREK Alevilik – Bektaşîlik ve Kültür Araştırmaları Dergisi

EDITOR IN CHIEF'S LETTER

SUREK Journal of Alevism - Bektasism and Cultural Studies, which is presented to readers by Hacı Bektaş Veli Research and Application Institute to serve Alevi - Bektasi belief and culture on a scientific level, was established with the aim of increasing the international visibility of academic research. We have accepted it as a mission and vision to include current issues and approaches in the field of Alevism - Bektasism research by ensuring that (briefly) SUREK Journal, which we are happy to publish its first issue, is scanned by different indexes, and to provide opportunities for young researchers' academic studies in the international arena.

The first issue of our journal, which aims to train, activate and disseminate international scientific cooperation and expert community with new, creative and original methods, approaches, data, publications, projects, programs and policies depending on the changes and transformations in life and culture within the Alevi - Bektasi belief, includes academic publications of valuable researchers who will contribute to the scientific community and literature. In this context, six research articles and one book review were included.

The first article of the first issue of our journal, written by Assoc. Prof. Dr. Bülent Akın, is titled "Cem Rituals From "Kudret Kandili" To This Era-I: Mythical Origins, Theological Background and The Sufi Grounds of the "Çerağ "Delil" Service" From Past To Present", the study examines the çerağ "delil" service, one of the services of the cem ritual, which is tried to be reconstructed as detached from its traditional context, in the context of the relationship between myth-ritual and Sufism in comparison with the traditional structure.

The first article of the first issue of our journal, written by Assoc. Prof. Dr. Bülent Akın, is titled "Islamic Presence in The Balkans and Hungary Within the Framework of the Sublime Porte's [Dîvân-ı Hümâyûn] Conquest Goals", the study examines the çerağ (evidence) service, one of the services of the cem ritual, which is tried to be reconstructed as detached from its traditional context, comparatively with the traditional structure in the context of the myth-ritual-sufism relationship. Akın concludes that the new styles of performance of the Çerağ (evidence) service, which distances this service from its mythic origin and the world of mystical meaning, affects the structure of the ritual as a whole and detaches the performance from its traditional context.

In the article titled "The Love for the Ahl Al-Bayt and Twelve Imams by the Turkmen Poet Magtymguly Firaki", the period between 1354-1683 is taken as a framework and the possibilities of the establishment of the Islamic faith in the Balkans and Hungary are discussed. The main method adopted is to identify the political and military influence of the Empire on the nations of the region. The study tries to reflect the extent to which the Ottoman Empire could be embodied in the daily life of the nations in these geographies, the approach of the inhabitants to Turkish rule and the resulting "living side by side" situation.

In the article titled "The Theme of Separation and Abandonment in Yunus Emre", Gedik associated the concept of "separation", which is frequently emphasized in Yunus Emre's life and couplets, with the meaning of separation from God. The concept of "abandonment" is categorized and analyzed in detail within the scope of abandoning the ego / ego, abandoning faith, abandoning negative emotions, abandoning material existence and abandoning the world.

In another article, Yalçınkaya, in her study titled "Protective Function of Fictive Kinship Established with Kirvelik", explained the terms kinship, fictive kinship and kirvelik, and emphasized the social function of kirvelik bond, which is one of the types of fictive kinship that is not established by blood ties between different ethnic and religious groups among Muslim (Alevi, Sunni), Christian (Assyrian) and Yazidis in the Southeast.

The first of the publications to be realized in a foreign language, which has been determined as a publication policy to pay maximum attention from the first issue in order to gain international visibility of our journal and to increase this visibility with each passing issue, is SeyedAmirHossein Aşghari's study titled "Bridging Cultures Sufi Underpinnings in the Han Kitab School of China Ma Dexin's Commentary on Liu Zhi's "Nature and Principle in Islam" Introduction and Annotated Arabic Edition". In his study, the author discusses the relations established between cultures and the underpinnings of Sufism in the Han Kitab School of China.

The last study of the issue is the book review of Sadullah Gülten's book "Kızılbaşlar in the Ottoman-Safavid Clamp: Open Doors, Let's Go to the Shah", which is one of the recent publications in the field of Alevism-Bektashism studies. Esra Adanalı, who made the critique, examined the work in question in terms of language, style, bibliography and contributed to the recognition of the work in the literature by providing detailed information about the content of the chapters.

We accept that SUREK Journal, which started its publishing life with a very limited staff, has embarked on a long-lasting journey of knowledge and we would like to thank the journal boards for their efforts in this process. We would like to extend our thanks in advance to our esteemed authors who have made us instrumental in lighting and spreading the fire of knowledge by submitting their scientific articles to our journal, to our referees for their valuable opinions, and to our readers who we believe will show great favor to our journal.

Assoc. Prof. Ilgar BAHARLU

Editor in Chief

SUREK Journal of Alevism – Bektasism and Cultural Studies